

1. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар / за заг. ред. С.С. Бичкової. – 2-ге вид., доповн. і переробл. – К.: Атіка, 2010. – 896 с.
2. Ванеєва Л.А. Судове пізнання пізнання в цивільному процесі: навч. посібник / Л.А. Ванеєва; за ред. Н.А. Чечина. – Харків, 1972. – 133 с.
3. Мухін І.І. Важливі проблеми оцінки судових доказів в кримінальному і цивільному судочинстві / І.І. Мухін. – Л., 1974. – 108 с.
4. Смишляєв Л.П. Предмет доказування і розподіл обов'язків по доказуванню в цивільному процесі / Л.П. Смишляєв. – К., 1961. – 47 с.
5. Сахнова Т.В. Реформа цивільного процесу: проблеми и перспективи / Т.В. Сахнова // Держава і право. – 1997. – № 9. – С. 50–56.

УДК 347.23

DOI: 10.31733/17-03-2023-740-741

Д. СОБИЛЬСЬКИЙ

курсант ННІ права та підготовки фахівців
для підрозділів Національної поліції

Науковий керівник:

викладач **Марина ЛОГІНОВА**

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ВИЗНАЧЕННЯ МЕЖ ТА ОБМЕЖЕНЬ ЩОДО ПРАВА ВЛАСНОСТІ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

Інститут права власності з часів його виникнення є основою цивільного обороту. Правомочності, що входять до суб'єктивного права власності, дозволяють власникам вступати в різні правовідносини з приводу певного майна. Водночас, незважаючи на те, що право власності визначають як безмежне панування особи над річчю, але воно не є безмежним.

Заглиблюючись у вивчення права власності, ми бачимо, що найчастіше воно обмежено будь-яким чином. Як зазначав В.П. Грибанов, всяке суб'єктивне право, будучи мірою можливої поведінки уповноваженої особи, має певні межі, як у своєму змісті, і характером його здійснення. Ці кордони можуть бути більшими або меншими, але вони існують завжди.

Надання власнику можливості на власний розсуд вчиняти щодо належного йому майна будь-які дії без вказівки на обмеження у вигляді законів, прав та інтересів інших осіб може призвести до непередбачуваних наслідків. Встановлення певних меж та обмежень для власників обумовлено тим, що будь-який суб'єкт права власності є частиною суспільства і не може існувати незалежно від нього, а тому має враховувати його інтереси [1, с.89].

Крім того, держава для забезпечення життєдіяльності суспільства покликана вирішувати покладені на неї політичні, економічні, соціальні та інші завдання, чому власники повинні сприяти, визнаючи за державою право, у разі потреби, накладати на них певні обмеження.

Ці обмеження можуть стосуватися об'єктів, що перебувають у власності, можливості здійснення правочинів власника з володіння, користування та розпорядження правом, самої можливості придбати майно у власність тощо.

Щодо суб'єктивного права власності можна виділити три категорії, що формують рамки його здійснення:

- межі (кордони права);
- обмеження права;
- обтяження права.

Розмежування вищезгаданих категорій являє собою науковий і практичний інтерес, оскільки безпосередньо пов'язане з кваліфікацією обмежень, що накладаються на право власності, наступним законодавчим закріпленням даних понять та використанням їх у правозастосовчій практиці.

Обмеження права власності в кожному випадку є обмеженням розсуду власника при здійсненні його прав з володіння та розпорядження майном (включаючи власне розпорядження, встановлення обтяжень та знищення майна), обумовленим у певних випадках самою природою відносин власності, або волею законодавця, або волевиявленням самого власника.

Обмеження можна визначити як межі, що впливають із законів та інших нормативних актів, з рішень державних органів, межі, за які не повинна виходити діяльність економічних суб'єктів, обмежені можливості використання ресурсів. Обмеження права покликане забезпечити інтереси більшості та дозволити потребу встановлення кордону між протилежними інтересами суб'єктів права.

Внаслідок встановлення обтяження власник утискається у правах через наявність прав третіх осіб щодо його майна (прав оренди, застави, обмеженого користування сусідньою земельною ділянкою) або прав вимоги від нього вчинення на їх користь, або дій у зв'язку з володінням обтяженим правом (прав одержувача ренти вимагати від власника виплати певного грошового утримання) [2, с.65].

Право власності, незважаючи на те, що воно надає власнику найповніший перелік правочинів щодо майна, підлягає обмеженню за допомогою:

– фіксації природних кордонів (меж) здійснення права власності, необхідних для збереження балансу економічних та соціальних інтересів усіх членів суспільства, а також держави;

– встановлення органами державної влади обмежень права власності, спрямованих на зведення одного чи кількох правомочій власника, які відновлюються в колишньому обсязі при знятті вищезгаданих обмежень. При цьому у третіх осіб не виникає жодних прав на майно, що перебуває у власності;

- створення обтяжень (в основному волевиявленням власника), що тягнуть за собою передачу частини прав власника третім особам, відповідно, з вилученням їх у власника. Як і при знятті обмежень, усунення обтяжень призводить до відновлення прав власника в повному обсязі.

При цьому встановлення меж, обмежень та обтяжень права власності слугує інтересам суспільства та держави в цілому, допомагаючи підтримувати економічний, соціальний, політичний добробут суспільства.

1. Цивільне право України : навч. посіб. до складання вступ. випробування в магістратуру у форматі ЗНО. В. І. Борисова, К. Ю. Іванова, Б. П. Карнаух, Ю. С. Ходико. Харків : Право, 2021. 396 с.

2. Цивільне право у схемах і таблицях з ілюстраціями. Загальна частина. Навчально-наочний посібник. / Укладач С.С. Мирзи. Одеса: ОДУВС, 2021. 70 с.

УДК 347.626

DOI: 10.31733/17-03-2023-741-743

А. СОЛДАТЕНКО

курсант ННІ права та підготовки фахівців
для підрозділів Національної поліції

Науковий керівник:

к.ю.н., доц. **Марина ЮНІНА**

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ПРАВО СПІЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ПОДРУЖЖЯ

Розглядаючи загально правові проблеми різноманітного характеру, особливе значення має з'ясування сутності “права спільної сумісної власності подружжя”. Це обумовлює необхідність його аналізу, виявлення розбіжностей між спільною та частковою сумісною власністю, адже все це має велике значення для точного й однозначного застосування норм Цивільного та Сімейного Кодексу України. Правозастосовна практика виявляє безліч проблем, які потребують вирішення. Наприклад, суперечки, пов'язані з поділом спільного майна колишнього подружжя, становлять значну частину справ, що